

President Toomas Hendrik Ilves, kes kõneles täna Rahvusraamatukogu korraldatud emakeelepäeva konverentsil, soovitas gümnaasiumidel ja kõrgkoolidel nõuda õpilastelt ja tudengitelt senisest rohkem kirjalikke töid, sest nii õpiksid noored oma mõtteid süsteemselt kirja panema.

Eesti erinevate astmete haridussüsteem võiks panna üha enam rõhku kirjaliku eneseväljenduse õpetamisele kodutööde ning klassi- ja seminaritööde tasemel, ütles president Ilves, lisades: "Tean omast käest, kui hästi aitab mõtteid korrastada nende kirja panemine. Arutluskäigu loogikat saab ikka paberilt või arvutiekraanilt kontrollida."

Riigipea meenutas Tartu Ülikooli rektori Alar Karise eelmisel nädalal Postimehes ilmunud arvamislugu, et kõrgkoolides on levinud variautorite kasutamine – kirjatööd mitte oskavad üliõpilased maksavad kursuse- ja bakalaureusetöö eest neile, kes lisaks teema mõningasele tundmisele valdavad ka kirjutamise kunsti.

"Minu hinnangul on tegemist tõsise probleemiga, mille käigus petetakse esmalt ülikooli, seejärel mõnda aega võimalikku tööandjat, ent lõpuks siiski eelkõige iseennast. Varem või hiljem selgitab elu ise välja kõrgharitud spetsialisti tegeliku väärtuse," rääkis president Ilves. "Aga seesugust petuskeemi ei saaks tekkida, kui iga üliõpilane peaks esimesest kursusest alates pidevalt ja väga palju kirjutama. Ühtaegu õpiks ta oma mõtteid süsteemselt kirja panema."

Teisalt oleks aga õppejõul võimalik olla kursis iga üliõpilase vaimsete võimetega, sest kellelki teiselt ostetud töö torkaks vähevõimeka üliõpilase puhul kohe silma ja valemängijad saadaks kätte, ütles riigipea, tõdedes: "See on mõistagi võimalik vaid juhul, kui me ülikoolis taastuvad normaalsed suhtarvud õpetajate ja õppijate vahel. Massiauditooriumides ja -kursustel ei jõua õppejõud kõigi nimesidki selgeks õppida, rääkimata siis käekirjast ja mõttemaailmast."

President Ilves kõneles ka uue aja kirjatehnikast ja viitas, et paljud psühholoogid on empiiriliselt tõestanud: vigast kirjakeelt põhjustab käe ja sõrmede liikuvuse suhteline aeglus võrreldes mõttelennuga, ehk lihtsamini öeldes, sõrmed ei jõua mõttele järele.

"Me ei pea mõtet aeglustama, vaid hoopis kätt kiirendama. Tänapäeval kirjutatakse 99 protsenti

tekstist erinevat sorti klaviatuuride abil. Lapsed õpivad tänapäeval lugema ja kirjutama arvuti taga istudes," ütles riigipea. "Teksti sisestamise võttestikul on ilus eestikeelne ja vanamoeline nimi – tippimine; sõna, mida tänased noored kasutavad küll hoopis teises tähenduses. Tippimine selle sõna õiges tähenduses märgib oskust pimesi, kümne sõrmega, õigesti ja väga kiiresti oma mõtteid kirja panna. Paraku pole ma kuulnud, et tänastele lastele ja noortele seda eluvajalikku oskust kuidagimoodi süsteemselt õpetatakse. Et aga tänased lapsed niikuinii just arvuti taga kirjutama ja lugema õpivad, siis võiks ju tippimise tarvis välja töötada spetsiaalsed ja just eesti keelele toetuvad tarkvaraprogrammid."

President Ilvese kõne täistekst asub [siin](#) .

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229